

Enligt sändlista

Fastställande av omarbetad skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg i Höganäs kommun

(2 bilagor)

BESLUT

Med stöd av 3 §, förordningen om områdesskydd (1998:1252), Miljöbalken, fastställer Länsstyrelsen bilagd skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg i Höganäs kommun.

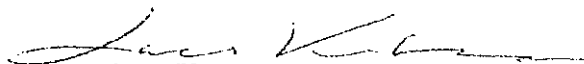
Skäl för länsstyrelsens beslut

För naturreservatet Västra Kullaberg gäller en skötselplan fastställd av Länsstyrelsen 1981-03-20. Under de nästan 20 år som förflutit har emellertid förhållandena inom reservatet utvecklats på ett sådant sätt att den gällande skötselplanen i stora delar blivit inaktuell. Mot denna bakgrund och med utnyttjande av nya kunskaper och olika erfarenheter i den praktiska skötseln har Länsstyrelsen låtit utarbeta förslag till ny skötselplan för Västra Kullaberg. Planen har anpassats på ett sådant sätt att landets åtaganden i samband med att Västra Kullaberg pekats ut av regeringen i enlighet med EU:s habitat- och fågeldirektiv ska kunna uppfyllas.

Naturvårdsverket, Höganäs kommun och Skånes Naturvårdsförbund har yttrat sig över den omarbetade skötselplanen.

Detta beslut kan överklagas till regeringen, se bilaga

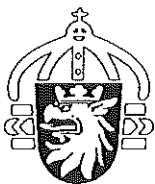

Elisabeth Hellmo

Lars Knutsson

Bilagor

Skötselplan för Västra Kullaberg

Hur man överklagar

LÄNSSTYRELSEN I SKÅNE LÄN

Miljöenheten

Lars Knutsson, 040-25 22 93

BESLUT

2000-06-09

2(2)

231-4351-99

1284-201

SÄNDLISTA

Naturvårdsverket x
Höganäs kommun x
Skånes Naturvårdsförbund
Skogsvårdsstyrelsen i Södra Götaland
Miljöenheten
Pärmen
Akten

Länsstyrelsen i Skåne län.

SKÖTSEL- OCH DISPOSITIONSPLAN FÖR VÄSTRA KULLABERG

(Revision 1999, tidigare plan 1981-03-20)

2000-05-26

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida
1 FÖRORD	4
2 ALLMÄN BESKRIVNING AV NATURRESERVATET JÄMTE FÖRESKRIFTER	
2.1 Allmän beskrivning	5
2.1.1 Data	
2.1.2 Naturförhållanden	
2.1.3 Kommunikationer	
2.1.4 Serviceanordningar	
2.2 Föreskrifter	7
2.2.1 Föreskrifter gällande förfogandet över naturreservatet	
2.2.2 Föreskrifter gällande allmänheten	
2.2.3 Vårdbestämmelser	
3 SKÖTSELPLAN FÖR MARK OCH VEGETATION	9
3.1 Allmän målsättning för skötsel av mark och vegetation	
3.1.1 Bakgrund och motivering	
3.1.2 Övergripande målsättning	10
3.2 Målsättning för skötsel av huvudområden	
3.2.1 Lövsöksområde (A)	
3.2.2 Område kring bebyggelse vid Hjorthagen (B)	
3.2.3 Fäladsmark med insprängda eksköksområden (C)	
3.2.5 Område för socialt utnyttjande (D)	
3.2.6 Golfbanan (E)	
3.2.7 Klippbranter mot havet (F)	
3.3 Principer av allmän karaktär för skötsel av mark och vegetation m m	10
3.3.1 Hävd av sköksområden	
3.3.2 Hävd av enbuskmarker	
3.3.3 Hävd av fukt- och våtmarker	
3.3.4 Hävd genom bete	
3.3.5 Slätter	
3.3.6 Jakt- och viltvård	
3.3.7 Tillsyn och förvaltning	
3.4 Detaljbekrivning och detaljåtgärder	12
3.4.1 Inledning	
3.4.2 Beskrivning och terminologi	
3.4.3 Skötselområde 1 - 52	
4 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV	22
4.1 Allmän målsättning	22
4.2 Disposition och skötsel samt allmänna synpunkter	
4.2.1 Vägar och vägunderhåll	
4.2.2 Parkeringsplatser	
4.2.3 Vandringsleder	
4.2.4 Rastplatser	
4.2.5 Sanitära anläggningar, renhållning	
4.2.6 Badplatser	
4.2.7 Servering, restaurang och kiosk	
4.2.8 Golfbana	
4.2.9 Information	
4.2.10 Ekonomi	24
5 KARTOR	

1. FÖRORD

Under 1970-talet utfördes inom naturreservatet Västra Kullaberg ett antal inventeringar och sammanställningar rörande områdets naturförhållanden och markhistoria. Syftet var att få fram ett allsidigt underlagsmaterial för en skötselplan. Detta underlagsmaterial har publicerats i rapporterna "Kullaberg - naturtyper, markhistoria och befintlig dokumentation" (SNV PM 686) av Yngve Persson och "Vegetationsundersökningar på Kullaberg" (Länsstyrelsen, Naturvårdsenheten meddelande 1979: 2) av Monica Danielsson. Handledare för dessa undersökningar har varit docent Lars Pålsson, Växtekologiska institutionen, Lunds universitet. Publicering av inventeringar har även skett i den tidigare markägarens, AB Kullabergs Natur, skriftserie.

Ett förslag till skötsel- och dispositionsplan, i huvudsak utarbetat av Monica Danielsson, fastställdes 1981-03-20. Denna skötselplan inleddes med en målsättningsdiskussion baserad på tillgängliga undersökningar och inventeringar. Målsättningsdiskussionen låg sedan till grund för den fastställda skötsel- och dispositionsplanen.

Under de nästa 20 år, som därefter förflutit, har förhållandena inom reservatet utvecklats på ett sådant sätt att den gällande skötselplanen i stora delar blivit inaktuell. Omfattande stormfällningar har påverkat situationen i de tidigare skogsområdena. Nya beslut om ändrad inriktning av skötseln har tagits för delar av reservatet

Bl a har vissa områden i reservatets västra del omförts till betesmark och den historiska fäladen har restaurerats. På andra ställen har planteringar utförts med växlande resultat. Lövskogsområden har åldrats och buskmarker har slutit sig ytterligare.

Mot denna bakgrund och i samband med att länsstyrelsen ser över och reviderar skötselplaner i länets naturreservat har ett aktualiserat förslag till skötselplan för Västra Kullaberg under 1996-97 utarbetats.

Det nya förslaget bygger på de övergripande mål som låg till grund för den tidigare skötselplanen. Emellertid går den nya planen längre i genomförandet av de intentioner som skulle leda fram till en ökad biologisk variation inom reservatet. Detta sker genom olika naturelement från den historiska markanvändningen inom området tillvaratages. Viktigt är därvid att öppna ytor med fäladsmarker, ängar och fuktmarker omväxlar med lövskogsområden av olika karaktär. Dessa skogsområden lämnas i större utsträckning än tidigare till fri utveckling. Där naturvårdsinriktat skogsbruk behålles bedrivs detta som återhållsam luckföryngring på så sätt att en olikåldrig skog skapas. Kustbranterna lämnas som tidigare orörda.

Serviceutbudet åt det stora antalet besökare har aktualiserats.

Skötselplanen utförd av Monica Danielsson och fastställd av länsstyrelsen 1981-03-20 har reviderats av Lars Pålsson, Länsstyrelsen i Skåne, i samarbete med professor Per Brinck, AB Kullabergs Natur.

2. ALLMÄN BESKRIVNING AV NATURRESERVATET JÄMTE FÖRESKRIFTER

2.1 Allmän beskrivning

2.1.1 Data

Reservatets benämning:	Naturreservatet Västra Kullaberg
Kommun:	Höganäs
Socken:	Brunnby
Lägesbeskrivning:	Udden mellan Skälderviken och Öresund, som i öster begränsas av en linje från Mölle och rakt norr ut längs Djupadal <i>Topografisk karta:</i> 3B Höganäs NO och 3C Helsingborg NV <i>Ekonomisk karta:</i> 3B 9i-j Kullens fyr
Fastigheter:	Kullagård 1:2, 1:3, 1:4 samt Bökebolet 1:161
Areal:	Ca 280 ha
Fastighetsägare:	Staten genom Naturvårdsverket.
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen.
Syfte:	Att med bevarande av dess morfologi, växt- och djurvärld, bereda allmänheten goda möjligheter att uppleva områdets natur
Avsatt:	Den 30 juni 1971

2.1.2 Naturförhållanden

Naturreservatet Västra Kullaberg ligger på en urbergshorst, som fortsätter längre öster ut bort mot Svanshall. Denna horst utgör en del av det för Skåne karaktäristiska diagonala förkastningssystemet.

Berggrunden bestående av gnejs är genomskuren huvudsakligen av två spricksystem, ett vinkelrätt mot och ett parallellt med halvöns längdriktning. I sprickorna är berggrunden som huvudsakligen består av olika typer av amfiboliter mera lättvittrad. I de längsgående sprickdalarna uppträder kullait, en med diabaserna närbesläktad bergart.

Kullaberg är täckt av morän, dock ställvis i mycket tunna lager.

Berggrundens sprickmönster återspeglas i flera växtarters utbredning. Sprickdalarna, särskilt de tvärgående, har en frodig örtvegetation, med både vår- och sommaraspekt. Välkända växtlokaler på Kullaberg är därför Josefinelust, Kåringmalen, ravinerna vid Ablahamn och Ransvik. Månviolen är något av Kullabergs karaktärsblomma och återfinns just i dessa dalar, då helst på nordsidan.

Kullabergs vegetation karaktäriseras i stort av olika skogstyper omväxlande med kulturskapade öppna marker samt de öppna stupen ut mot havet. Växtgeografiskt befinner sig Kullaberg inom Europas atlantiskt påverkade ek-björkskogsregion. Denna sträcker sig från norra Skåne genom Danmark, Nordtyskland, norra Frankrike och de brittiska öarna till norra Spanien. De viktigaste skogstyperna på Kullaberg utgöres i dag av ek- och bokskog, de senare troligen kulturskapade ollonbetesskogar. Ek- och bokskogar förekommer både som hed- och ängskogar. På tidigare öppna arealer har björkskogar spontant etablerats. Björkskogarna varierar på samma sätt mellan fattiga och rika typer, men innefattar dessutom en gradient från torr till fuktig. Intressanta är de tidigare nämnda ravindalarna med en lövblandskog bestående av alm, ask, ek, avenbok, lind och lönn. Små områden med al- och askskog finns på fuktigare ställen.

Den kanske mest ursprungliga skogstypen på Kullaberg är ekkratt-skogen, som i sin typiska form finns i kustområdet mellan Solvik och Ransvik och vidare ett stycke västerut. Krattskogar finns också på nordsluttningarna, där ibland med inslag av lind.

Fuktmarkerna är förhållandevis små, men utgör ett viktigt inslag i landskapet inte minst som omtyckt vistelseplats för vilt, särskilt rådjur.

Inom de artfattigare fuktmarkerna finns närmast den öppna vattenytan en bård dominerad av vitmossor, så t ex på Grällinge mad (Kulla mosse) och L Grällinge mad. På mera näringsrika fuktmarker finns ett högstarrbälte i motsvarande zon.

Enbuskmarkerna utgör ett viktigt inslag med ursprung i de gamla fäladerna. De finns i olika igenväxningsstadier. Uppe på bergknallarna är de glesa och där finner man relikter av den tidigare måttligt enbevuxna fäladen med ljunghedsvegetation mellan buskarna. De enbuskmarker som i övrigt lämnats helt utan hävd, har i flera fall vuxit igen och bildar en tät buskvegetation med spridda träd. Ett sådant stadium förblir troligen relativt stabilt, men kommer på lång sikt att övergå till någon form av lövskog, förmodligen med ek som viktigt trädslag.

I förarbetena till skötselplanen (Danielsson 1979) visades att vegetationen från de tidigare mycket utbredda fäladsmarkerna dröjde kvar på marken i den under 1900-talet etablerade tallskogen. Dessa områden skulle med fördel kunna restaureras och återföras till betad fälad. Efter stormfällningarna av tallskogen omkring 1980 har ett stort område väster om Kulla mosse omförts till betesmark. Öster om Djupadal har bete införts på tidigare skogsmark och anslutande områden på västra Kullaberg har inte skogsplanterats i avvaktan på ett genomförande av den fäladsrestaurering som föreslogs i den tidigare skötselplanen.

De mestadels branta stupen mot havet har en varierande utformning, sötvattentillgång, exponering etc och uppvisar en starkt skiftande vegetation. Det är också i kustbandet som de för Kullaberg speciella arterna finns. På sydsidan öster om Ransvik hittar man t ex rosenlök (*Allium carinatum*), glansbräken (*Asplenium adiantum-nigrum*), kungsmynta (*Origanum vulgare*) och vårvial (*Lathyrus sphaericus*). Den sistnämnda finns här på en av sina två växtplatser i landet.

I syd- respektive nordexponerade lägen längs kustbranterna utbildas skilda vegetationstyper. I de nordexponerade stupen dominerar ris, då främst ljung (*Calluna vulgaris*) och kråkris (*Empetrum nigrum*) och i de sydexponerade gräs och stundom rik örtvegetation. Detta illustreras väl t ex på Åkersberget.

Djurlivet är förhållandevis rikt på Västra Kullaberg. Rådjuren är väl etablerade inom området.

Många fågelarter häckar eller stannar till i samband med flyttning eller stormdrivning. Totalt har ca 275 arter observerats på Kullaberg.

Insekter har av tradition studerats livligt inom reservatet. Den kanske värdefullaste lokalen ur entomologisk synpunkt utgör ekkrattskogen mellan Solvik och Ransvik. Då inkluderas även ekskogssluttningarna ovanför. Flera entomologer nämner dessutom Ransviksbäcken som en utomordentligt intressant lokal. Från ekskogarna uppges flera sällsynta myrarter och inte minst den med fågelspindlarna besläktade tapetserarspindeln. Bland andra intressanta arter kan nämnas snyltgetingen (*Vespula omissa*), med en av sina tio svenska fyndorter på Kullaberg. Mätarfjärilen (*Sterrhia dilutaria*) insamlad vid Solvik, har sin enda förekomst i Norden på Kullaberg. Ett antal värmekrävande arter finns på Kullabergs sydsluttningar, bland dessa mollusken (*Lauria cylindracea*).

Listan över sällsynta och intressanta arter kan göras mycket lång. De beskrivs närmre i fackuppsatser varav flera publicerats i tidskriften Kullabergs Natur.

2.1.3 Kommunikationer

Naturreservatet kan nås med hjälp av motorfordon via allmän väg (väg 111), genom Mölle och via vakten in i reservatet med väg ut till fyren. Till fots kan man passera in via Solvik mot Ransvik eller på många ställen längs gränsen mellan Västra och Östra Kullaberg. Dessutom kan man komma till reservatet per båt. De skogsmalarna utgör därvid förhållandevis goda ilandstigningsplatser.

2.1.4 Serviceanordningar

Inom naturreservatet har följande anordningar för turism och friluftsliv uppförts: Parkeringsplatser, Rastställen med bord och bänkar, Sanitära anordningar, Vandringsleder, Badplatser, Serveringar, Restauranger, Kiosker, Golfbana och Informationstavlor.

2.2 Föreskrifter (enligt beslut 1971-06-30 och 1992-09-21)

2.2.1 Föreskrifter angående förfogandet över naturreservatet

Det är förbjudet att

- uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning
- bedriva täktverksamhet,
- spränga, utfylla eller schakta med undantag för åtgärder som erfordras för reservatets iordningställande och vård enligt dispositions- och skötselplan,
- utföra avverkning eller röjning annat än i landskapsvårdande syfte
- utföra skogsodling, dock må i enlighet med skötselplan befintlig skog ersättas med lövskog av inhemskt ursprung,
- inplantera för området främmande växt- och djurarter,
- anordna upplag annat än tillfälliga sådana i samband med reservatets skötsel,
- bedriva jakt i annan form än skyddsjakt,
- framdraga luftledning,
- anordna campingplats eller uppställningsplats för husvagn,
- anbringa tavla -nödiga informationsskyltar undantagna - plakat affisch, inskrift eller annan liknande anordning.

Utan länsstyrelsens tillstånd är det förbjudet att

- bygga om eller ändra befintlig byggnad eller anläggning innefattande ersättning av byggnad som helt eller delvis förstörts av eld.
- ändra huvudsakligt ändamål med byggnad
- anlägga väg,
- använda kemiska bekämpningsmedel,
- taga entréavgift till naturreservatet.

2.2.2 Föreskrifter gällande allmänheten

Det är förbjudet att

- förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning,

- bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,
- plocka eller uppgräva växter,
- taga eller skada fågel, ägg eller bo eller vidtaga annan åtgärd som kan verka störande på djurlivet,
- släppa hund lös,
- utsätta fasta fiskeredskap närmare land än 50 meter,
- tälta eller uppställa husvagn,
- göra upp eld utom på särskilt anvisad och härför iordningställd plats,
- framföra fordon annat än på därtill upplåtna vägar,
- uppställa motordrivet fordon annorstädes än på därtill anvisad plats,
- anbringa tavla, plakat, affisch eller annan liknande anordning,
- på störande sätt utnyttja radio, grammofon, bandspelare och dyl
- på annat sätt än genom fri gångpassage öster på Djupadal beträda reservatet utan att betala entréavgift under tid då sådan avgift upptages.

Vidare erinras allmänheten om vissa allmänt gällande bestämmelser om förbud att

- förstöra eller skada egendom, t ex hägnader eller andra anordningar (12 kap 1 § och 2 § andra stycket brottsbalken),
- med plåt, glas, plast, papper, avfall eller på annat sätt skräpa ned (23 § naturvårdslagen)

2.2.3 Vårdbestämmelser

Enligt naturreservatsbeslutet skall reservatet vårdas och förvaltas av markägaren i samråd med Skogsvårdsstyrelsen och länets råd för skötsel av naturreservat enligt en av länsstyrelsen fastställd skötselplan.

Sedermåra har staten trått in som markågare och länsstyrelsen ansvarar för naturvårdsförvaltningen.

3 SKÖTSELPLAN FÖR MARK OCH VEGETATION

3.1 Allmän målsättning för skötsel av mark och vegetation

3.1.1 Bakgrund och motivering (målsättningsdiskussion)

Under tidig medeltid torde Västra Kullaberg huvudsakligen ha varit täckt av ekskog. På åtkomliga delar avverkades denna i det närmast helt redan under 1500- och 1600-talen. En bidragande orsak till detta kan ha varit behovet av bränsle till fyren längst ut på berget.

I början och mitten av 1700-talet var arealen skogsmark liten på Västra Kullaberg. Bokskog förekom endast vid Josefinelust och i området väster vägen till Ransvik. Dessutom fanns en alskog på ett område anslutning till vägen strax väster Kullagården. Åkerarealen under samma tidsperiod var mycket begränsad. Mindre åkrar var då liksom långt senare insprängda i lövskogen. På en karta från 1713 finns angivet en kalvhage för ett område öster om Ransvik. Detta tyder på att bete med nötboskap förekom.

Området väster en linje från Ablaham och rakt söderut betecknades på samma karta som Kullagårdens fäladsmark med tillägget "stora bärg bewext med små ene". Detta stora hedområde utnyttjades till bete liksom markerna öster om skogsområdet mellan Josefinelust och Ransvik. Dessa ingick över Djupadalsänkan i det dominerande fäladsområdet på Kullaberg. Förhållandena med relativt små skogsområden och stora hedområden kvarstod i ca 200 år. Vid början av 1900-talet hade dock åkerarealen utökats till att omfatta i stort sett de områden, där den nuvarande golfbanan ligger.

Vid sekelskiftet planterades svarttall huvudsakligen på tidigare fäladsmarker. De fäladsmarker som återstod efter dessa omfattande planteringar var bl a de norr om bebyggelsen vid Hjorthagen samt ytor i anslutning till knallar. De två urgamla vegetationstyperna skog och hed och deras utbredning utgör en grundläggande utgångspunkt vid utformningen av målen för skötseln av reservatet. Områden som enligt äldre kartmaterial under längre perioder varit lövskog finns angivna på karta 1.

I samband med en inventering av vegetationen på framför allt Västra Kullaberg (Danielsson 1979) lades stor vikt vid att fastslå var olika typer av skogsvegetation hade etablerats och var resterna av den forna hedvegetationen fanns kvar. För den senare utnyttjades som referensmaterial bl a hedfragmenten nordost om bebyggelsen vid Hjorthagen. Mellan analysmaterial från sådana för fäladsvegetation typiska fragment och analyser från nästan samtliga vegetationstyper spridda över Västra Kullaberg beräknades likhetsindex. Höga värden på likhetsindex indikerade att mycket av hedvegetationen fanns kvar på det aktuella området. Sådana områden, som i första hand är lämpliga för restaurering till det gamla utmarkslandskapet, finns inlagda på karta 2.

Härtill kommer att vissa områden rymmer särskilda vetenskapliga värden. Hitt räknas ekkrattskogen på sydsidan som utgör ett speciellt område med lång kontinuitet. Vissa igenväxningsområden av t ex gamla fäladsmarker är intressanta för studier av vegetations- och faunadynamik. Till detta kommer att särskild hänsyn måste tas till enskilda växt- och djurarter. Ett stort antal sådana undersökningar har genomförts.

Från floristisk synpunkt är t ex grönstensområden och branterna ut mot havet särskilt intressanta.

Västra Kullaberg besöks årligen av nästan en halv miljon människor som kommer för att uppleva det säregna landskapet på berget. Intresset är särskilt koncentrerat till området kring fyren. Därför skall förutom de ovan angivna aspekterna även de sociala intressena beaktas. Enligt syftet med reservatet skall allmänheten beredas goda möjligheter att uppleva områdets natur, dock utan att denna skadas.

3.1.2 Övergripande målsättning

Västra Kullaberg skall skötas med inriktning att tillvarata berget naturvetenskapliga, markhistoriska och sociala värden. En stor variation i naturtyper skall eftersträvas samtidigt som arealerna för respektive naturtyp inte får göras alltför små och splittrade.

Dragen i det gamla kulturlandskapet, dokumenterat i kartmaterial från perioden 1700-1850 bibehålls med ett centralt lövskogsområde inom vilket företas begränsade skötselåtgärder. Vegetationstyper karaktäristiska för det gamla utmarkslandskapet återskapas och dess övergångsformer bevaras. Hänsyn skall tas till

särskilda floristiska och faunistiska värden.

Inom delar av naturreservatet skall en återgång ske till det ursprungliga ek- blandlövskogsskogslandskapet med insprängda bergknallar och branter.

Vid skötseln av reservatet skall också hänsyn tas till ett socialt utnyttjande av området. Detta skall emellertid underordnas de naturvetenskapliga intressena, vilka även i fortsättningen skall ge den besökande allmänheten rika tillfällen att uppleva bergets natur.

3.2 Målsättning för skötsel av huvudområden.

Med utgångspunkt från befintligt underlagsmaterial och den allmänna målsättningen har ett antal större huvudområden (karta 3) avgränsats. För dessa har huvudinriktningen för den fortsatta skötseln angivits. Denna huvudinriktning blir sedan vägledande för målsättningar och förslag till konkreta åtgärder inom närmare avgränsade skötselområden.

3.2.1 Lövskogsområden. (A)

Ett sammanhängande lövskogsområde med några insprängda ängs och åkermarker. Trädslaget skall huvudsakligen vara bok på djupare jord i de centrala delarna av den gamla inägomarken och i övrigt ek, i vissa fall blandad med björk. I fuktstråken skall klibbal, ask och alm förekomma. Skogen uppe på berget hävdas medan slutningszonerna lämnas för fri utveckling.

3.2.2 Område kring bebyggelsen vid Hjorthagen. (B)

Manuellt hävdade ängs-, åker- och fuktmarker. Vissa lämpliga delar av området kan användas för produktion av viltfoder.

3.2.3 Fäladsmark med insprängda ekskogsområden. (C)

Mestadels tidigare svarttallplanterade eller igenvuxna områden.

Öppen betad fäladsmark med inslag av spridda enbuskar samt områden med fritt utvecklade enbuskmarker av olika igenväxningsstadier.

I fäladsmarkerna avgränsas mindre områden för utveckling av ekskog. Ekar kan också ingå som solitärträd ute i fäladsmarkerna.

3.2.5 Områden för socialt utnyttjande. (D)

Lövskogsområden, huvudsakligen med björk och på längre sikt ek alternativt eklövblandskog, ibland med inslag av buskar ställvis öppet klipplandskap med vindpinade buskage. Skötseln skall främst i de västra delarna anpassas för socialt utnyttjande.

3.2.6 Golfbanan. (E)

Golfbanans skötsel regleras i särskild skötselplan, fastställd 1990-05-02, dnr 231-7013/90.

3.2.7 Klippbranter mot havet (F)

Området bör i princip lämnas orört utan skötselåtgärder. Med hänsyn till fågellivet införes vid behov tillträdesförbud.

3.3 Principer av allmän karaktär för skötsel av mark och vegetation m m

Som huvudprincip skall gälla att vid alla åtgärder skall i första hand naturvårdsintressena vara avgörande. **Finns sällsynta eller hotade arter nämnda i beskrivningar till skötselområden skall samråd med länsstyrelsen eller de experter länsstyrelsen utser ske före eventuella åtgärder.**

3.3.1 Hävd av skogsområden

Vid *gallring och röjning* inom lövskogsområdena skall flerstammiga träd samt träd med förhållandevis välutvecklade kronor gynnas. Vid frihuggning av lövträd sparas förutom grenar långt ner på stammen även ev rotskott och buskar i anslutning till trädet.

Sykomorlönn (tysk lönn) röjes eller avverkas genomgående där den uppträder. Vid etablerade uppslag rekommenderas successiv utglesning år efter år tills den är borta.

Vid *skogsföryngring* tillvaratas i första hand självföryngring av lövträd. I de fall plantering med ek blir aktuellt skall ek av Kullabergs-proveniensen användas. Planteringarna inhägnas där så är möjligt. Planteringen bör ske i etapper så att på sikt olikåldriga skogar uppstår.

Inom några skötselområden förordas successiv föryngring genom att enstaka eller grupper av träd avverkas så att små gläntor uppstår. Dessa gläntor får inte göras alltför stora utan erhålles genom att 1-4 träd vid sidan om varandra avverkas så att ljus kommer ned till marken. Beträffande bok utföres åtgärden endast i samband med ollonår. Målet för åtgärden är att på sikt erhålla en olikåldrig skog.

Äldre och döda träd samt vindfällen skall i stor utsträckning och alltid inom områden med fri utveckling stå kvar alternativt lämnas kvar på marken (svampar, insekts- och fågelfauna).

Risbränning utföres endast i anslutning till väl frekventerade platser. I övriga fall nedskärs riset efter avverkning. Vid ev bränning företas den på lämpliga områden (ej på kala berg eller i svackor med tjockt humustäcke).

Kullaberg hyser en artrik björnbärsflora, ofta i anslutning till vägar och stigar. På vissa ställen kan stora björnbärssnår bildas. Inom sådana områden kan *björnbärsröjning* blir aktuell, exv. i kombination med en kemisk bekämpning. Detta kräver i varje enskilt fall tillstånd av länsstyrelsen. I vissa fall bör därvid arttillhörighet kontrolleras.

3.3.2 Hävd av enbuskmarker

Enbuskröjning kan företas vid behov. På en välhävdad fäladsmark skall enbuskarna ha en täckning på ca 10% och högst 30% om de står i grupper. Beroende på enbuskagets utseende skall olika principer tillämpas. Vid spridd enbuskförekomst kan gallring av enstaka individ ske. Om åtgärden skall vidtas inom täta höga grupper eller bestånd bör hela gruppen eller beståndet huggas bort.

Om brand i enbuskmarken uppstår skall enskeletten stå kvar för att binda lösmaterialet på marken. Eventuellt röjs skeletten efter 5-10 år, då vegetation etablerats.

3.3.3 Hävd av fukt- och våtmarker

I princip får inga ingrepp göras i fukt- eller våtmarker

3.3.4 Hävd genom bete

Vid betning bör särskilt avtal träffas som reglerar åtgärder, betesaktivitet och personalinsatser.

På de restaurerade fäladsmarkerna bör bete genomföras i första hand med nötkreatur eller får, gärna i sambete. Intensiteten bör i snitt ligga på ca 1 nötkreatur/ 2 ha eller 4 modertackor/ 1 ha. Betesintensiteten bevakas och möjligheten att flytta djuren mellan olika fållor utnyttjas. Därvid beaktas också att fållor som ofta frekventeras av besökare periodvis hålles fria från bete under turistsäsong.

3.3.5 Slätter

Slätter med slättermaskin föreslås för öppethållande av vissa mindre ängsmarker. Tidpunkten för slätter bör förläggas förhållandevis sent, i juli eller augusti, för att låta flertalet arter som ingår i ängsfloran först få sätta frukt. Høet hopsamlas och torkas för eventuell användning som stödfoder till vilt.

Med hänsyn till dagfjärilsarter kan för vissa ytor övervägas slätter vartannat år.

3.3.6 Jakt- och viltvård

Det är förbjudet att bedriva jakt i annan form än skyddsjakt.

3.3.7 Tillsyn och förvaltning

Naturrestativet skötes och förvaltas av länsstyrelsen. För tillsyn svarar länsstyrelsen.

3.4 Detaljbeskrivning och detaljtåtgärder

3.4.1 Inledning

Naturreseptatet har indelats i sex huvudområden betecknade A - F (karta 3). Dessa har sedan uppdelats på totalt 52 skötselområden.

Avgränsningarna för huvudområdena har främst en markhistorisk bakgrund, medan avgränsningarna för varje enskilt skötselområde grundar sig på nuvarande förhållanden, i första hand med hänsyn tagen till vegetation. Detta medför att samma skötselområde kan finnas inom olika huvudområden.

Huvudområdena E och F saknar skötselområdesindelning. Huvudområde E utgöres av golfbanan (jfr särskild plan), medan huvudområde F, omfattar yttersta kustområdet, vilket lämnas till fri utveckling. Stigar skall liksom anordningar för friluftsliv vid behov underhållas i erforderlig omfattning.

3.4.2 Beskrivning och terminologi

Varje skötselområde har behandlats under följande rubriker:

<i>Beskrivning (B):</i>	Kortfattad beskrivning av nuvarande naturförhållanden och markanvändning.
<i>Mål (M):</i>	Anger syftet med områdets skötsel.
<i>Åtgärder (Å)</i>	Skötselåtgärder, som med vissa tidsintervaller utföres i syfte att uppfylla målet.

Definition av vissa skötselbegrepp anpassade till denna plan:

<i>Gallring:</i>	Utglesning av trädgrupper eller skogsbestånd under tillvaratagande av virke.
<i>Försiktig gallring:</i>	Gallring, till ungefär 50 % av normal gallring
<i>Röjning:</i>	Utglesning av trädgrupper eller trädbestånd ej i avsikt att tillvarata virke. Alternativt: Borthuggning av sly eller buskar ("buskröjning")
<i>Avverkning:</i>	Fällning av träd och därmed sammanhängande samordnande arbeten.
<i>Slutavverkning:</i>	Avverkning av samtliga träd.
<i>Lövskogsskötsel:</i>	Skoglig skötsel av lövskog under utvinnande av virke dock med hänsyn till anvisningarna under 3.3.1.

3.4.3 Skötselområde 1 - 52

Skötselområde 1 (A)

B: Huvudsakligen ekskog av både hed- och ängstyp, men inslaget av andra lövträd såsom lind, ask, alm, lönn, avenbok, rönn och bok är stort särskilt i ravindalarna. Mera linddominerade bestånd förekommer i områden vid och i branter närmast kusten. Buskskiktet består bl a av hagtorn och nypon. Nämda ravindalar hyser också en artrik markflora, där våraspekten är speciellt välutvecklad.

Lokal för flera *hotade träd*lavar.

M: Ädellövblandskog i princip under fri utveckling dominerad av ek, men med inslag av ovan nämnda lövträd. Buskskiktet bestående bl a av hagtorn och nypon.

Å: I princip inga åtgärder. Enstaka träd kan tas ut för att gynna utveckling av ädellövskog, så även enstaka döda träd i det fall de innebär risker i anslutning till stigar och leder. I övrigt kvarlämnas döda träd.

Skötselområde 2 (A)

B: Två nordligt exponerade tämligt tätslutna ekskogsområden med både hed- och ängsartad vegetation. Lokal för flera *hotade trädlavar*.

M: Ekskog, på sikt under fri utveckling.

Å: Skogen i västra området ovanför slutningszonen gallras en gång. Därefter inga åtgärder, bortsett från öppethållande och riskeliminering längs leder och stigar.

Skötselområde 3 (A)

B: Öppen ravindal. Busk uppslag av främst ask men även lind. Askskog i östra delen av området. Riklig förekomst av månviol, men . men stora ytor täcks av högvuxen vegetation bestående av älgört och nässlor. Utsikt från Kullagården.

M: Öppen utsiktsplats med månviol. Askskog i östra delen.

Å: Upprepad slåtter med bortförande av hö för utarmning av området. Kontroll av näringstillförsel. Vid behov röjning av uppslag i ravindalen. Försiktig gallring i askskogen.

Skötselområde 4 (A)

B: Markhistoriskt ett område med kulturskogar under Kullagården och i dag med övervägande bokskog av både hed- och ängstyp. Förekomster av *skogslýsing* och *skogveronika*, samt sällsynta *tickor* på äldre bok- och ekstammar. Äldre träd har fallit och "brunnar" med ask, björk och hallon har uppstått. Fuktstråk med främst al, men även andra lövträd som ask och lind, speciellt i ravindalen ner mot Josefinelust. Dessutom förekommer mindre områden med björk eller lövblandskog.

M: Olikåldrig vårdad bokskog med överhållning. Fuktstråk med al, ask och andra lövträd.

Å: Enstaka eller grupper av träd avverkas successivt så att spridda gläntor med ljusinsläpp uppstår, där förnygring gynnas exempelvis genom försiktig markberedning. Åtgärden utförs med långa intervall (ca 10 år). Öppnade ytor eller luckor efter stormfällan markbereds under ollonår (försiktigt och fläckvis). Röjning av uppslag i "brunnar", plantering av bok (alt. ollonsådd). Plantvård. Mycket gamla träd sparas genomgående och frihuggs försiktigt vid behov. Med något undantag upparbetas normalt kullfallna träd.

Skötselområde 5 (A)

B: Skötselområdet inkluderar två delområden, vilka kan karaktäriseras som gräsbärande ängsmark.

M: Öppen ängsmark.

Å: Årlig slåtter med höbärgning. Träd- och buskröjning vid behov.

Skötselområde 6 (A)

B: Område med övervägande ekskog av både hed- och ängstyp. *Korallticka* på äldre träd. Lokalt uppslag av sykomorlön.

M: Ekskog, i princip under fri utveckling.

Å: Inga, bortsett från skogsskötsel på båda sidor vägen mot Ransvik samt öppethållande och riskeliminering åtgärder längs vägar, stigar och leder. Sykomorlönnen bekämpas om möjligt helt genom röjningar samt borttagande av fröträd.

Skötselområde 7 (A)

B: Omfattar två delområden med tidigare öppna enbuskmarker. Inom dessa förekommer träd t ex ek, björk

och fågelbär. Uppslag av rönn. Buskskiktet består förutom av en även av slån, nypon och hagtorn. Utsiktsplats från den norra och högre belägna enbuskmarken ("Kullamannens grav").

M: Öppen enbuskmark, ibland med inslag av slånbuskage. Spridda träd av främst ek. Vistelse- och utsiktsplats i det norra delområdet.

Å: Røjning av rönn samt några en- och slånbuskage. Avverkning av träd utom några greniga solitärekar. Träd som skymmer utsikten i skötselområde 6 och 8 avverkas.

Skötselområde 8 (A)

B: Äldre björkskog av frisk typ med inslag av ek och ask.

M: Ekskog med inslag av björk.

Å: Succesiv gallring och/eller slutavverkning av björk. Ek planteras. Ask röjes.

Skötselområde 9 (A)

B: Ekskog av både hed- och ängstyp. Flera hyggen förekommer, bl a uppkomna genom tidigare avverkning av gran. På dessa finns uppslag av björk och rönn på torra ställen och ask på fuktiga. En öppen torrbacke och ett kärr i östra delen nära skötselområde 10.

M: Blandlövskog. Torrbacke och kärr hålls öppna som glänta.

Å: Försiktiga røjningar i uppslagen. Røjningar för öppethållande av glänta med torrbacke och kärr.

Skötselområde 10 (A)

B: Öppen ängsmark, med inslag av ris, omgiven av lövträd huvudsakligen ek samt stengården. Busk uppslag av främst en, men även björk, slån, nypon och ask.

M: Öppen slåtteräng, omgiven av lövbryn med insprängda buskage.

Å: Slåtter. Vid behov buskrøjning. Underhåll av stengården.

Skötselområde 11 (A)

B: Hygge efter stormfällning med björk uppslag och ekplantor. På norrlutningar ek-björk-föryngring och på sydslutningar öppen gräsmark med få låga (viltbetade?) björkar och ekar. Enbuskar förekommer på knallar med tunt jordlager. På sådana lokaler har markvegetationen inslag av ris.

M: Ek-björkskog. Knallar med enbuskvegetation lämnas öppna. Gles skog på sydslutningen.

Å: Røjning/gallring i uppvuxen ek-björkskog. Plantering av ek på öppna ytor i sydslutning (rör, ev. viltrepellentbehandling)

Skötselområde 12 (A)

B: Öppen enbuskmark, som successivt övergår i ekkratkog. Utsiktsplats.

M: Öppen enbuskmark som successivt tätnar och övergår i ekkratkog

Å: Försiktig røjning av en vid behov i första hand för att bibehålla en vistelse- och utsiktsplats ovanför branten. Ekkrat lämnas orört.

Skötselområde 13 (A)

B: Ekkratkog, i de övre dalarna ekskog, av både hed- och ängstyp med inslag av andra lövträd särskilt ask och lind. Utsiktsplats med enbuskvegetation vid "Italienska vägen".

M: Ekskog. Utsiktsplats vid "Italienska vägen" hålls öppen, dock inslag av enbuskar

Å: Inga. Vid behov röjning av träd- och busk uppslag längs väg och framför utsiktsplatsen.

Skötselområde 14 (A)

B: Fuktigt lövskogsområde med ask, ek, alm i den södra delen och större inslag av al i den norra delen av området.

M: Blandlövskog huvudsakligen bestående av al och ask.

Å: I princip inga. Vid behov försiktiga avverkningar i alskogen längs vägen.

Skötselområde 15 (A)

B: Fuktig lövblandskog med alm, ask och al. *Sällsynta svampar* förekommer. Genom området rinner bäck, Ransviksbäcken, vars närområde hyser en rik flora och fauna. Vattentillflöde från golfbanan till ravinen garanteras genom länsstyrelsebeslut. Parkering.

M: Lövblandskog med alm, al och ask, som överhålls.

Å: Begränsad lövskogsskötsel: röjning och gallring av ask uppslag. Parkeringsplatsen ovanför Ransviksbäcken begränsas till ett mindre område i öster ovanför restauranten. I övrigt underhålls parkering på ången söder om golfbanan med infart från vägen till Ransvik.

Skötselområde 16 (A)

B: Glänta mot havet i omgiven av lövblandskog som vandrat in från sidorna. Enstaka träd på den öppna ytan.

M: Öppen glänta mot havet.

Å: Träd på öppen mark avverkas. Lövblandskogen som trängt in från sidorna trycks tillbaka genom avverkning/gallring.

Skötselområde 17 (A)

B: Hed- och ängsartad ekskog, delvis av krattkaraktär. Lokaler för Sankte Pers nycklar. Ställvis kraftigt inslag av andra lövträd som ask, rönn och björk. Inom vissa delar av området förekommer täta buskage, bl a bestående av en och slån.

M: Ekskog med inslag av andra lövträd. Lokalt bibehålls täta buskage, dock att utsikter över havet skapas. Förekomster av Sankte Pers Nycklar.

Å: Inga skogliga åtgärder. Buskage i gläntor hålls nere så att utsikter över havet bibehålls. Markvegetation hålls undan där orkideer växer.

Skötselområde 18 (A/C)

B: Artrik gräshed med inslag av ljung. Spridda träd av björk och ask samt enstaka buskar av slån och nypon. Lokal för flera *hotade evertebrater*.

M: Gräshed. Enstaka träd och buskar.

Å: Vid behov röjning av buskar. Årlig slåtter. Det bör övervägas att ta in området i betesmarken, skötselområde 30.

Skötselområde 19 (B)

B: Inhägnad skogs- och ängsmark betad av hjortar.

M: Skogs- och ängsmarksområde betat av hjortar.

Å: Skötsel i samband med hjorthållning (stängselreparationer utfodring etc.).

Skötselområde 20 (B)

B: Tomter med omgivande ängsmark. Spridda träd av bok, ek och björk. Grupper med täta buskage, främst bestående av slån förekommer ställvis inom området. Skötselområdet inkluderar "Hjorthagemossen"/"Kullatorpssjön", ett relativt öppet fuktmarksområde delad i en nordlig och en sydlig del genom ett tätt sälgsnår.

M: Tomter och omgivande ängsmark med spridda träd. Hjorthagemossen bevaras som ett relativt öppet fuktmarksområde, med bibehållet sälgbuskage mellan den nordliga och sydliga delen.

Å: Tomtskötsel. Röjning av björk uppslag. Tidigare brukade arealer slås årligen på sensommaren eller hösten. Höet avlägsnas. Vid behov utföres röjning av buskage (f a sälg) kring "Hjorthagemossen".

Skötselområde 21 (C)

B: Enbuskmarker, där enarnas förekomst varierar från enstaka buskar till en sammanlagd täckning på 80-90 %. Björkskog av torrare och fuktigare typ samt alskog. Blandlövskog av kratt-typ ut mot havet.

M: Enbuskmark av varierande igenväxningsstadier. Björk- och alskog i befintliga stråk. Krattskog mot havet lämnas till fri utveckling.

Å: Inga åtgärder inom enbuskmarkerna. Vid behov försiktig gallring i lövskogsstråk, dock inte ut mot havet.

Skötselområde 22 (C)

B: Lövblandskog av kratt-typ i övre delarna av den i övrigt risklädda nordslutningen.

M: Lövblandskog-rished under fri utveckling.

Å: Inga.

Skötselområde 23 (C)

B: . På sluttningarna väster om Djupadal äldre bokskog med ek och inblandning av tall. I botten på dalen ett artrikt fuktmarksområde med buskvegetation främst bestående av olika videarter men även av fläder, druvfläder, olvon, slån och nypon. Ängsmark i anslutning till stig

M: Glest trädbevuxna sluttningar främst med ek och bok samt mindre öppna partier ned mot dalen och stigen. I dalbotten fuktmarksområde med varierat buskskikt. Skötselområdet uppdelas av betespassager mellan skötselområde 24 och betesområden på Östra Kullaberg.

Å: Gallring på sluttningar och på de torra plana områdena. På öppna ytor röjning främst av björksly. Betespassager sköts ihop med skötselområde 24: buskröjning, stängsling samt genomgångar för stigen genom Djupadal.

Skötselområde 24 (C:fälad)

B: Öppet – igenvuxet område efter stormfällen med kontakt mot Djupadal via slänt. Hyggen som rensats, nu med gräsvegetation och ojämn etablering av björk, f a i fuktsvackor. Enbuskar förekommer på vissa ställen. Enligt de vegetationsundersökningar som genomfördes på 1970-talet hyser området ett stort relik artinslag från den markhistoriskt dokumenterade fäladsperioden.

24a: Område som i början av 1970-talet föryngrades med ek. En ungskog bestående av ek och björk har

successivt röjts och gallrats till ett relativt glest ekbestånd med gräsunderväxt.

M: Betad öppen fäladsmark (i kontakt med betesmarker på Östra Kullaberg). Höjdryggar med vid utsikt.
24a gallras ytterligare och infogas i det betade området som en "ekhagmark".

Å: Områdena hägnas och betas med får och/eller nötkreatur. Vid uppsättning av stängsel anpassas dragningen till terrängförhållandena.
Slutavverkning av all björk och annan trädvegetation utom enstaka greniga solitärer av ek eller bok. Vid behov buskröjning. Fortsatt gallring i 24a.

Tills vidare behålls den glesa björkskogen i fuktsvackan som delar norra området mitt av, men gallringar genomförs successivt.

Skötselområde 25 (C)

B: Sluttning med tät enbuskvegetation samt etablering av björk.

M: Öppen sluttning med fäladsvegetation och enstaka enbuskar (max. 20% täckning). Betesmark ihop med skötselområde 24.

Å: Röjning/slutavverkning av all björk. Röjning av enbuskar till 20% täckning genom att enstaka exemplar alt. grupper tas bort. Hägnad samt bete ihop med skötselområde 24.

Skötselområde 26 (C)

B: Äldre bok- ekskog med inslag av svarttall längs vägen i söder ("Italienska vägen") som norrut övergår i ett tidigare stormhygge efter svarttall som senare besåts med ek. Vegetationen inom dessa områden är hedartad, ställvis med ett kraftigt björk uppslag.

M: Öppen ek-björkskog med markvegetation av fäladskaraktär.

Å: Vid behov gallringar för att skapa en öppen skog där ljus når marken. Enbuskar sparas. Svarttall i söder slutavverkas successivt.

Skötselområde 27 (C)

B: Kärrparti inkluderande öppen vattenspegel, omgiven av vassar och busksnår bestående främst av olika videarter. På slänterna ovanför kärret är marken torrare med ett trädskikt av al, björk, bok och ek.

M: Trädbevuxen dalgång med öppet kärr.
Bevattningsställe för betesdjur anordnas mot skötselområde 24.

Å: Gallring och röjning längs stränderna vid behov, enar sparas. Fuktmarksområdet lämnas utan åtgärd, dock att anordningar göres så att betesdjur kan nå ned till vatten på ett stabilt strandavsnitt i östra delen.

Skötselområde 28 (C)

B: Bård av lövblandskog i brant sluttning, huvudsakligen bestående av ask och ek.

M: Lövblandskog under fri utveckling.

Å: Inga.

Skötselområde 29 (C)

B: Lövblandskogsridå bestående främst av björk och ek. Enbuskar förekommer.

M: Björk-ekskog.

Å: Lövskogsskötsel. Hjälpplantering med ek.

Skötselområde 30 (C:fälad)

B: Stora bergknallar med mellanliggande dalar. Öppen hed eller hållar. Grupper av enbuskar, särskilt i östra delen. I vissa sluttningar finns enstaka träd. Området är hägnat och betas med får och eller nötkreatur. Vida utsikter över berget.

M: Öppen betad fäladsmark med spridda (grupper av) enbuskar.

Å: Underhåll av hägnader. Bete med får och eller nötkreatur.

Skötselområde 31 (C:fälad)

B: Tidigare hygge, som markberetts och planterats med ek. Ekplanteringen har inte helt lyckats utom i ett område runt Igla mosse där det också finns en äldre ekplantering (jfr skötselområde 40). Resultatet har blivit ett öppet till halvöppet område delvis med uppslag av buskar, exv björnbär, och med vida utsikter.

Vid och i branten ut mot Åkersberget står finns ett antal överlevande svarttallar.

M: Öppet betat område med solitära ekar eller grupper av ekar. Svarttallarna i branten behålles tv.

Å: Området hägnas och betas med nötkreatur och eller får. Vid uppsättning av stängsel anpassas dragningen till terrängförhållandena.

Röjning av icke växtlig ek samt buskvegetation. En del av ekplanteringen vid Igla mosse tas in i betesmarken. Denna del gallras successivt mot en "ekhagmark". Eventuellt skyddas några grupper av ek med smärre hägnader.

Skötselområde 32 (C)

B: Ett kärr, L Grällinge mad, omgivet av vide, slån och högvuxen en. Uppslag av björk.

M: Öppet centralt kärrparti, omgivet av täta buskage.

Å: Inga, dock buskröjning om buskar uppträder på de öppna delarna centralt i kärrområdet. All björk avverkas.

Skötselområde 33 (C)

B: Kärrområdet, Grällinge mad eller Kulla mosse, med omgivande björk- och askskog. Rikligt med buskar på fastmarken, särskilt en. Björk uppslag, delvis blandat med al, i kärrkanten. Torrbacke mot betesmarken i nordväst.

M: Kärr omgivet av björk- och askskog. (Ev. bete av torrbacke i nordväst).

Å: I princip inga, dock att kraftigare busk uppslag i kärrkanten bör röjas vid behov. (Eventuellt leds betet från skötselområde 30 ned mot kärret i nordväst med hjälp av lämpliga hägnader)

Skötselområde 34 (C)

B: Björkskog av frisk och fuktig typ. Askplantor.

M: Betesmark i form av en hagmarksliknande björkskog (täckning < 30%) ihop med skötselområde 30. Efterhand accepteras inslag av ask

Å: Området hägnas ihop med skötselområde 30. Bete. Gallring vid behov.

Skötselområde 35 (C)

B: Grustäkt med ruderatvegetation. Används tillfälligt som upplag.

M: Ängsmark.

Å: Marken bereds och besås med lågväxande gräs (ingen matjord tillföres!).

Skötselområde 36 (C)

B: Skötselområdet omfattar två delområden, inom vilka enbuskarnas täckning varierar kraftigt. Stora delar särskilt inom det västra delområdet har ett helt slutet buskskikt nästan uteslutande bestående av en, men med inslag av t ex nypon. Enstaka träd av ek och fågelbär kan förekomma. Utsikt från det östra delområdet

M: Enbuskmarkerna får utvecklas fritt. Utsiktsplats från östra delområdet.

Å: Inga. Vid behov dock röjning av buskar och träd vid utsiktsplatsen.

Skötselområde 37 (C)

B: Två delområden, ett söder Kullagården och ett i nordsluttningen. Artrik askskog i sluttning. I trädskiktet ingår förutom ask även björk, lönn, fågelbär och apel.

M: Lövblandskog huvudsakligen bestående av ask men även med inslag av andra lövträd som björk, lönn, fågelbär och apel.

Å: Gallring vid behov, varvid ask i första hand gynnas.

Skötselområde 38 (C)

B: Björkskog av frisk och fuktig typ. I trädskiktet finns insprängd ek, ask och svarttall. Delvis tätt buskskikt med enbuskar, slån och/eller björk. Björnbärsuppslag.

M: Björkskog med inslag av ek och eventuellt ask. Grupper av buskar.

Å: Vid behov gallring, varvid ek gynnas samt röjning av buskar och björnbär.

Skötselområde 39 (C)

B: Fuktig björkskog. Buskskiktet är ställvis tätt och sammansatt av en, slån och nypon. Artrikt fältskikt. Skogen delvis döende efter torra somrar.

M: Fuktig björkskog med buskskikt.

Å: Bevakning av utvecklingen. Döende och döda träd lämnas i stor utsträckning kvar. Försiktig röjning i buskskikt till grupper.

Skötselområde 40 (C)

B: Två ekplanterade områden.

Det södra utgörs av fuktmarksområdet Igladammen som närmast är omgiven av buskage främst bestående av olika videarter.

Det norra området är torkskadat med stort inslag av björk och rönn.

M: Ekskog eller i norra området ek-björkskog. Fuktmarksområdet utvecklas fritt.

Å: Lövskogsskötsel. Fuktmarksområdet lämnas orört.

Skötselområde 41 (C)

B: Två områden, ett vid Igla mosse och ett på Kringelbergets nordsluttning. Båda har ett tämligen glest trädskikt bestående av olika lövträd, men dessutom ett tätt och svärgenomträngligt buskskikt med slån, samt andra arter som t ex nypon och fläder.

M: Buskage med spridda träd (fri utveckling).

Å: Vid behov röjning längs stig i södra området. I norra området hålls en torrbacke i nordväst (norr om servicebyggnaden) öppen genom begränsade röjningar.

Skötselområde 42 (C)

B: Sluten enbuskmark, samt en ängsmark, som gränsar till golfbana i skötselområdets östra del.

M: Enbuskmarken får utvecklas fritt. Mindre ängsmark i öster.

Å: Enbuskmarken lämnas orörd. Årlig slåtter av ängsmarken.

Skötselområde 43 (D)

B: Öppen ängsmark med björk uppslag. I väster björkridå, som norrut övergår i hållmark med buskskikt bestående av en, slån och fläder. Rastplats i björkridån.

M: Ängsmark. Rastplats. Knalle med buskage.

Å: Årlig slåtter och röjning av björk uppslag. Rastplats: Gräs slås vid behov. Efterhand försiktig gallring av björk.

Skötselområde 44 (D)

B: Parkerings- och rastplats med servicebyggnad/naturum. Öppen gräsbevuxen yta med täta buskage i väster huvudsakligen bestående av vanlig fläder och slån men även av olvon och nypon. Björnbär och hallon förekommer.

M: Parkerings- och rastplats med öppna gräsytor och begränsade buskage i väster. Ytor för servering utanför servicebyggnaden enligt särskilda beslut.

Å: Underhåll av gräsytor/gräsmattor, bl a genom slåtter. Buskagen hålls tillbaka och tillåts inte breda ut sig.

Skötselområde 45 (D)

B: Täta buskage genomdragna av stigar. Buskagen består främst av slån, men även av en, vanlig fläder, oxel, nypon, apel och rönn. Spridda vindpinade träd huvudsakligen tall men också rönn, sälg, ek och oxel.

M: Buskage med spridda träd i nordväst. Öppna gräsytor i anslutning till stigar.

Å: Röjning och slåtter i anslutning till stigar.

Skötselområde 46 (D)

B: Klippsluttning ner mot havet bevuxen med täta buskage främst bestående av slån men med inslag av fläder, hagtorn och nypon. Strövtigar genom området. Utsiktsplatser.

M: Klippsluttning med buskage och gräsytor. Strövtigar. Utsiktsplatser.

Å: Underhåll av trappor och trappräcken. Vid behov röjning längs stigar. Befintliga öppna klippor och gräsytor bevaras. Särskilt bevakas torrängsytor i sluttningarna nedanför fyren. Dessa röjes (ev. vårbrännes) vid behov. I övrigt inga åtgärder.

Skötselområde 47 (D)

B: Parkerings- och rastplats. Spridda träd av t ex björk, apel och rönn. Ängsmark inramad av täta buskage bestående av hagtorn, vanlig fläder, slån och björk. Bord och bänkar.

M: Rastplats med spridda träd och omgiven av begränsade buskage. Asfalterade/grusade P-platser som vid

överbeläggning utvidgas till hårdgjord äng upp i backen öster om den grusade P-platsen (skötselområde 43).

Å: Underhåll av P- och rastplatser. Den grusade P-platsen får inte asfalteras. Slåtter på gräsytor efter behov. Om buskvegetationen breder ut sig hålls den tillbaka genom röjningar.

Skötselområde 48 (D)

B: Skötselområdet består av två delområden ett större norr om och ett mindre söder om vägen. Björkskog dominerar inom skötselområdet och förekommer både som frisk och fuktig typ. Mindre albestånd finns i det norra delområdets västra del samt i det södra delområdet.

M: Björkskog av frisk och fuktig typ, som efter omloppstidens slut eventuellt överföres till ekskog. Albestånd i västra delen av det norra delområdet samt i det södra.

Å: Vid behov gallring. Eventuell plantering av ek.

Skötselområde 49 (D)

B: Skötselområdet domineras av björkskog av frisk typ, där trädskiktet förutom av björk består av rönn, fågelbär, hägg och ek Svarttall förekommer i den norra delen av skötselområdet. Ett mindre hållmarksområde med täta buskage främst bestående av slån men även av en.

M: Björkskog av frisk typ på lång sikt eventuellt överförd till ekskog. Hållmark med begränsade buskage.

Å: Vid behov gallring av björkskog, eventuell plantering av ek. Barrträd avverkas. Röjning av buskage varvid enen sparas. Möjligheter till utsikt i skötselområdets norra del bevakas.

Skötselområde 50 (D)

B: Knalles, relativt öppen med spridda buskar och träd. Ek har planterats. En del buskar och träd torkskadade.

M: Glänta med glesa buskar och träd.

Å: Försiktig röjning av buskar samt gallring av träd, bl a avverkning av skadade/döende träd.

Skötselområde 51 (D)

B: Grusad P-plats med träd omgiven av en öppen ängsmark.

M: Grusad P-plats med träd omgiven av ängsmark.

Å: Underhåll av P-plats. Årlig slåtter på ängsmarken. Planterade träd av sykomorlönn byts ut.

Skötselområde 52 (F) ("Solvik")

B: Stenigt relativt plant strandområde utnyttjat som badplats. Torrmarksvegetation på öppna ytor med grus och sand, buskvegetation upp mot klipporna. Barnpool anlagd inom området. Fundament och rester av tidigare anläggningar för badhytter mm.

M: Öppet strandområde inramat av buskage för strövande och bad. Anläggningar för bad (exv. pool, bryggor mm) får förekomma inom området i den mån de kan underhållas.

Å: Vid behov buskröjningar samt underhåll av stigar. Avtal om underhåll av eventuella anläggningar.

4 DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV ANLÄGGNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

4.1 Allmän målsättning

Syftet är att med hänsynstagande till reservatets naturvärden göra området tillgängligt för allmänheten genom anläggning och underhåll av vandringsleder, rast- och parkeringsplatser samt att genom information sprida kunskap om reservatet.

Belastningen på reservatet är tidvis mycket stor. Eftersom antalet besökare och särskilt antalet fordon är mycket stort sommartid, krävs regelmässig tillsyn och övervakning.

4.2 Disposition och skötsel samt allmänna synpunkter

4.2.1 Vägar och vägunderhåll

En asfalterad väg, som kräver underhåll och ibland omläggning, går genom hela halvön från vaken ut till fyren med en avtagsväg ner till Ransvik.

4.2.2 Parkeringsplatser

Antalet besökande personbilar kan under högsäsong uppgå till 1.500 dag.

Följande parkeringsplatser finns inom reservatet:

- 1) Vid vägen intill vaktstugan, för ca 10 bilar.
- 2) P-plats för korttidsparkering av 3 bilar vid Hjorthagen.
- 3) Vid stigen ner till Josefinelust, i bokskogen en parkeringsplats för ca 20 bilar.
- 4) Vid vägen ner till Ransvik, för ca 30 bilar.
- 5) Vid Ransvik, för ca 70 bilar. Vid hög belastning kan intill liggande ängsmark vid behov tas i anspråk. (Ängen norrut utvecklas på sikt till huvud-P-plats, jfr skötselområde 15)).
- 6) Vid Vårdshuset Kullagården, norr om vägen, en parkeringsplats för ca 100-150 bilar.
- 7) Vid vägen öster om fyren strax väster om golfbanan, en parkeringsplats, för ca 50 bilar. Vid hög besöksfrekvens kan ett intilliggande ängsområde tas i anspråk.
- 8) Vid servicehuset i anslutning till fyren handikapp-parkering, ca 5 bilar.

4.2.3 Vandringsleder

Ett system av vandringsleder finns utlagt gemensamt för Västra och Östra Kullabergs naturreservat:

- *Röd led*: Relativt lättgången längs bergets södra sluttningar.
- *Blå led*: Mera krävande led längs norra branterna och över bergets högsta toppar.
- *Gula leder*: Förbinder röd och blå led för att underlätta rundvandringar.

Dessutom finns attraktiva stigar mellan Mölle(Solvik) och Ransvik samt längs stranden mellan Arild och Hagaområdet.

4.2.4 Rastplatser

Rastplatser med bord och bänkar finns anordnade på följande platser inom reservatet:

- Vid Josefinelust
- Vid Ransvik
- I björkridå söder om vägen, vid P-plats strax öster om fyren (Skötselområde 43)
- Längs vägen norr om vägen och öster om fyren (Skötselområde 47)
- Vid servering i anslutning till servicehus öster om fyren (Skötselområde 44)

4.2.5 Sanitära anläggningar, renhållning

Toaletter finns i anslutning till parkeringsplatserna; vid fyren, vid naturum/kiosk, vid vägen öster om fyren, vid världshuset, vid Josefinelust samt vid Ransvik och Solvik.
Renhållningen inom reservatet ombesörjes i samarbete med kommunen.

4.2.6 Badplatser

Ordnad badplats med brygga finns vid Ransvik och Solvik. (Avtal om underhåll).

4.2.7 Servering, restaurang och kiosk

- Ransvik,
- Restaurang Kullagårdens Vårdshus (Mölle golfklubb)
- Servicehus vid fyren.

4.2.8 Golfbana

Golfbana (18 hål) finns inom reservatet. (Skötselplan, se pkt 3.2.6).

4.2.9 Information

Informationsskyltar enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och naturvårdsverkets anvisningar skall finnas vid parkeringsplatserna samt vid passager in i reservatet. En större informationsskylt har placerats vid fyren.

I servicehuset är inrett ett "*Naturum*" och kiosken där tillhandahåller skriftlig information tillsammans med vakten vid stora vägen in i reservatet.

En skriven *guide* säljs, som allmänt behandlar natur och kultur inom Kullabergsreservaten samt närmre beskriver förhållanden i anslutning till stigsystemet.

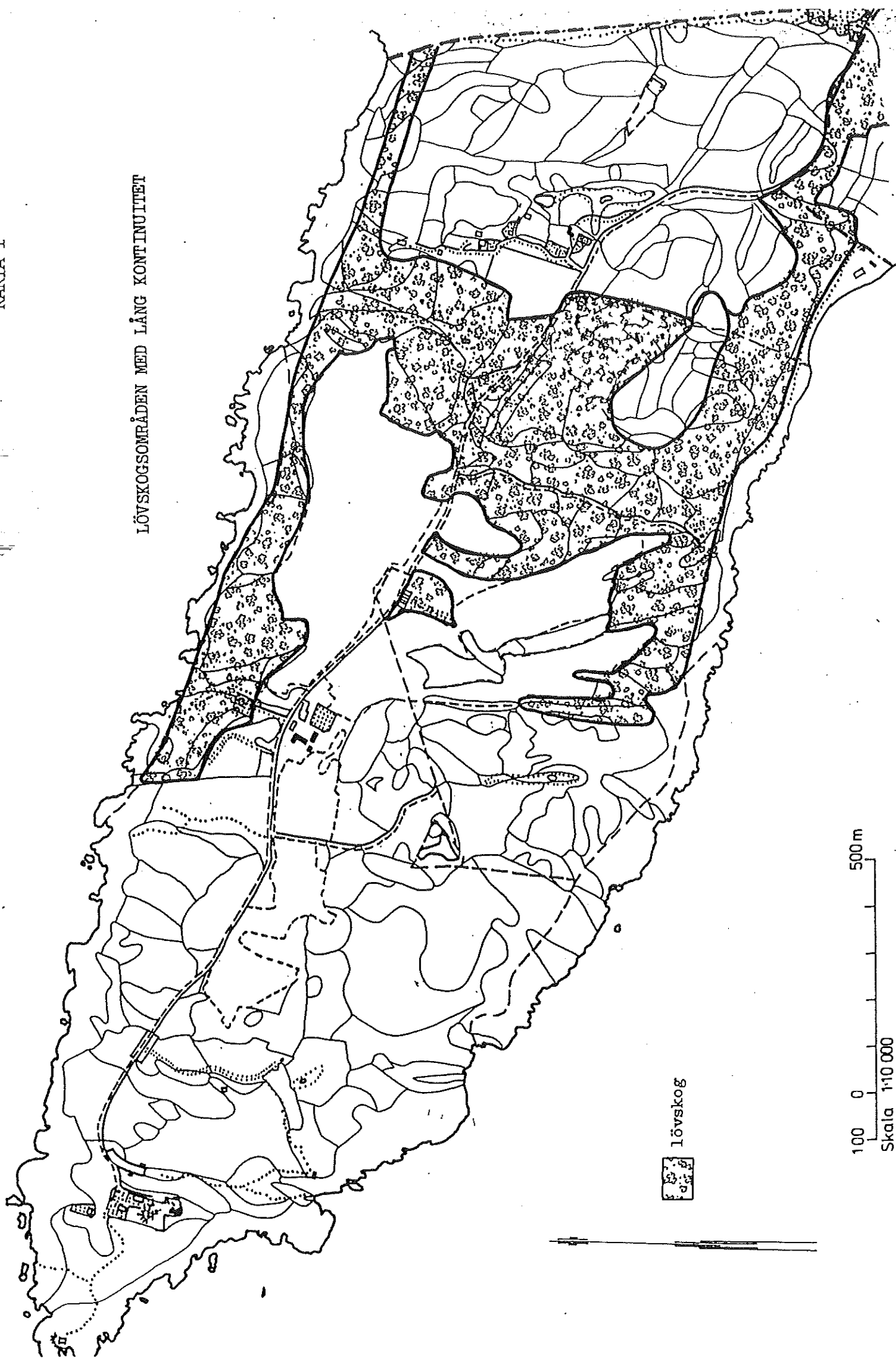
4.2.10 Ekonomi

Skötselansvaret åvilar naturvårdsförvaltaren och den löpande skötseln genomföres inom ramen för den särskilda budgeten för Västra Kullaberg.
Vid större investeringar, exempelvis iordningställande av skötselområde 24 och 31 för bete genom röjning och stängsling, kommer medel efter tilldelning ur naturvårdsverkets vårdanslag att användas.

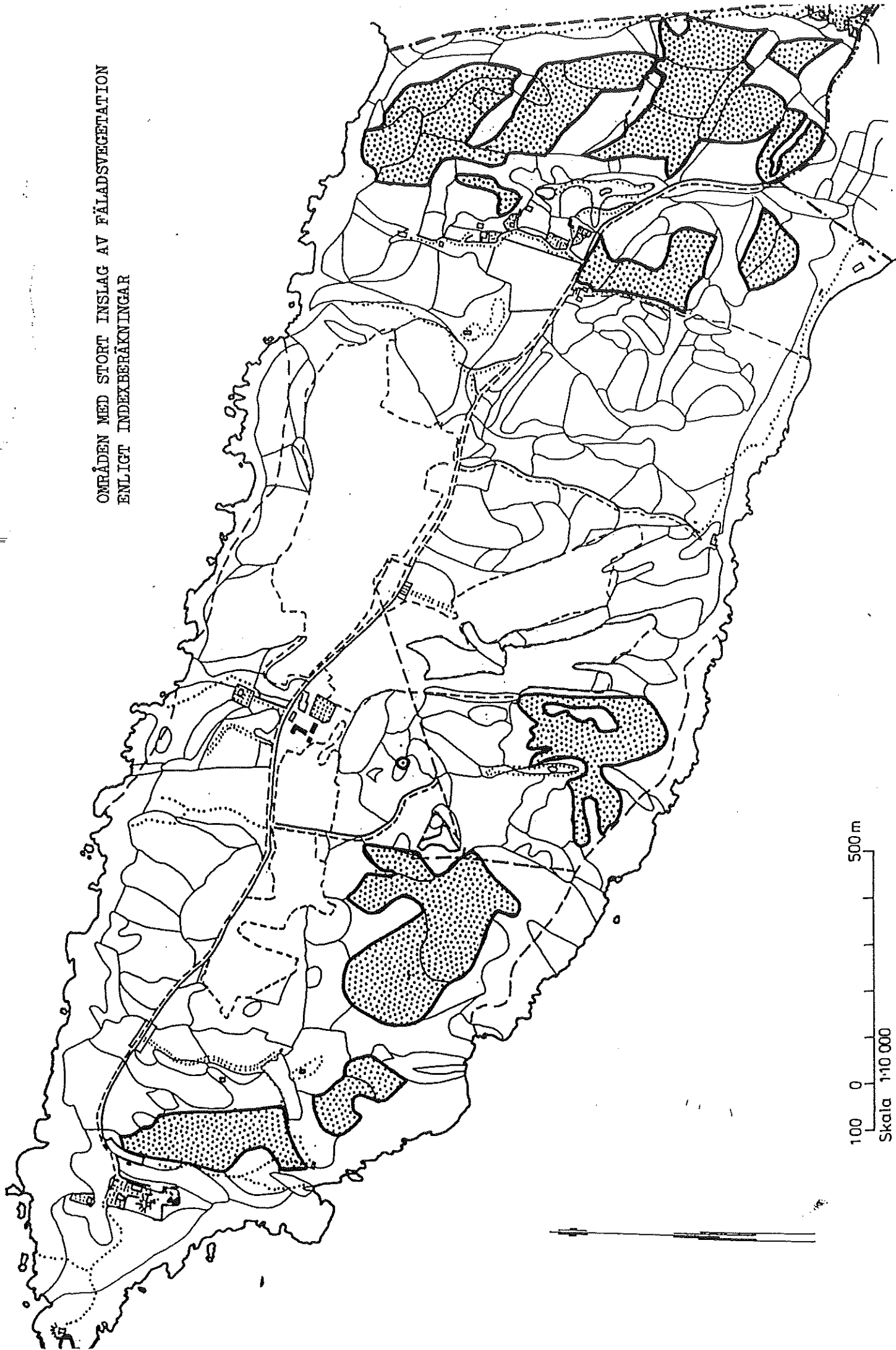
5 KARTOR

1. Lövskogsområden med låg kontinuitet
2. Områden med stort inslag av fäladsvegetation enligt indexberäkningar.
3. Huvudområden.
4. Skötselområden.
5. Anläggningar för rekreation och friluftsliv.

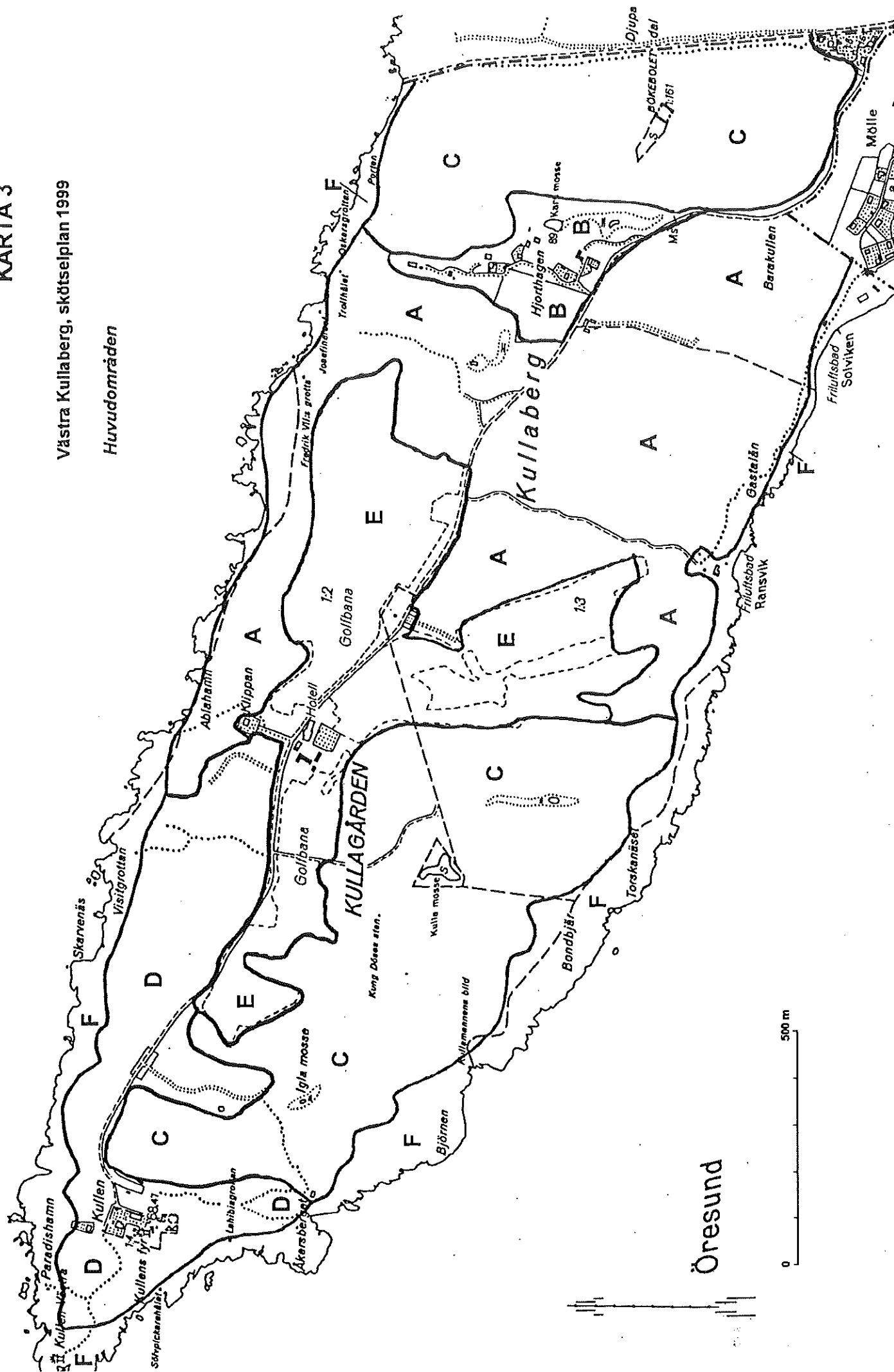
LÖVSKOGSOMRÅDEN MED LÅNG KONTINUITET

OMRÅDEN MED STORT INSLAG AV FÅLADSVeGETATION
ENLIGT INDEXBERÄKNINGAR

Huvudområden

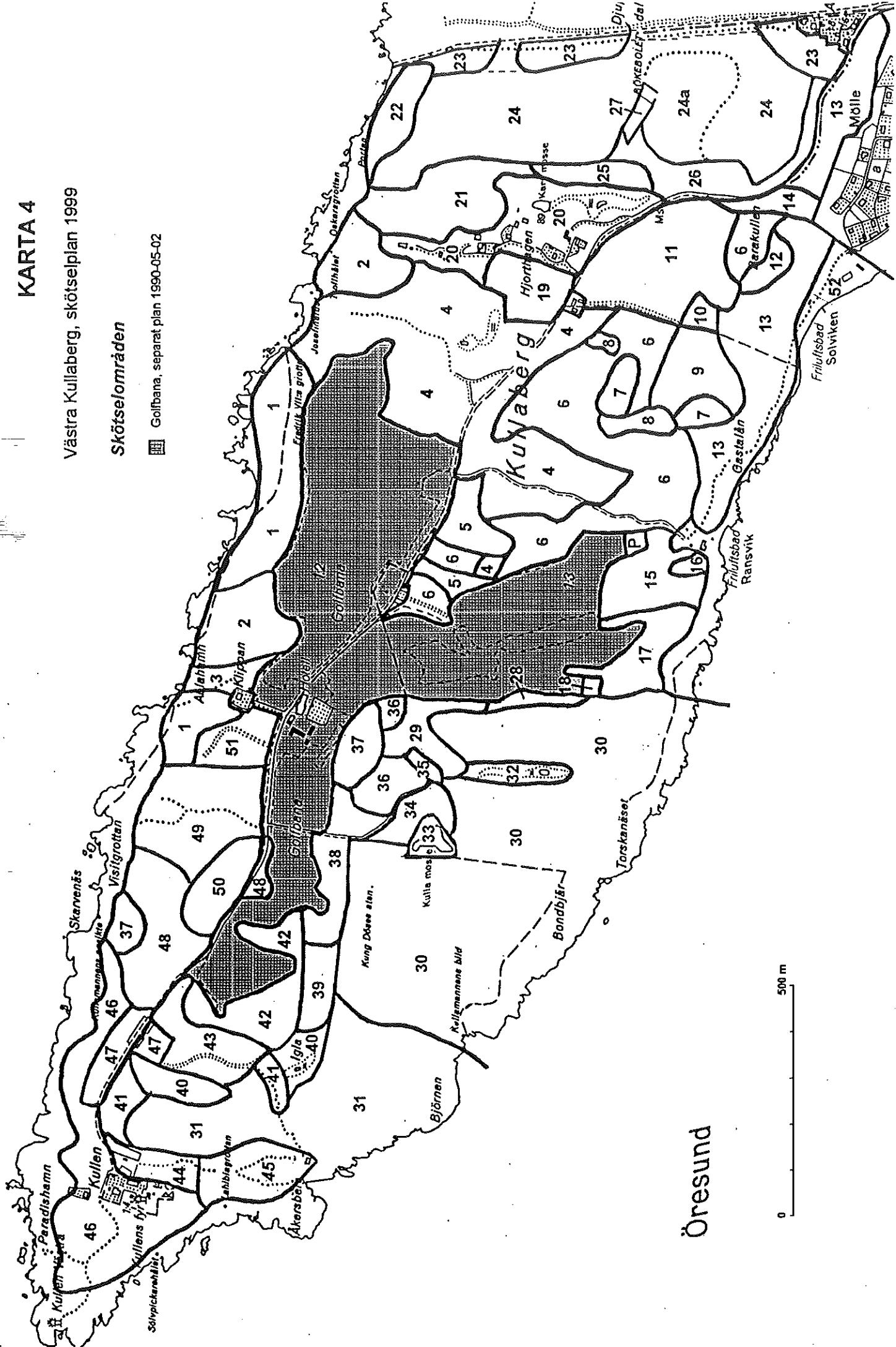

KARTA 4

Västra Kullaberg, skötselplan 1999

Skötselområden

▨ Golfbana, separat plan 1990-05-02

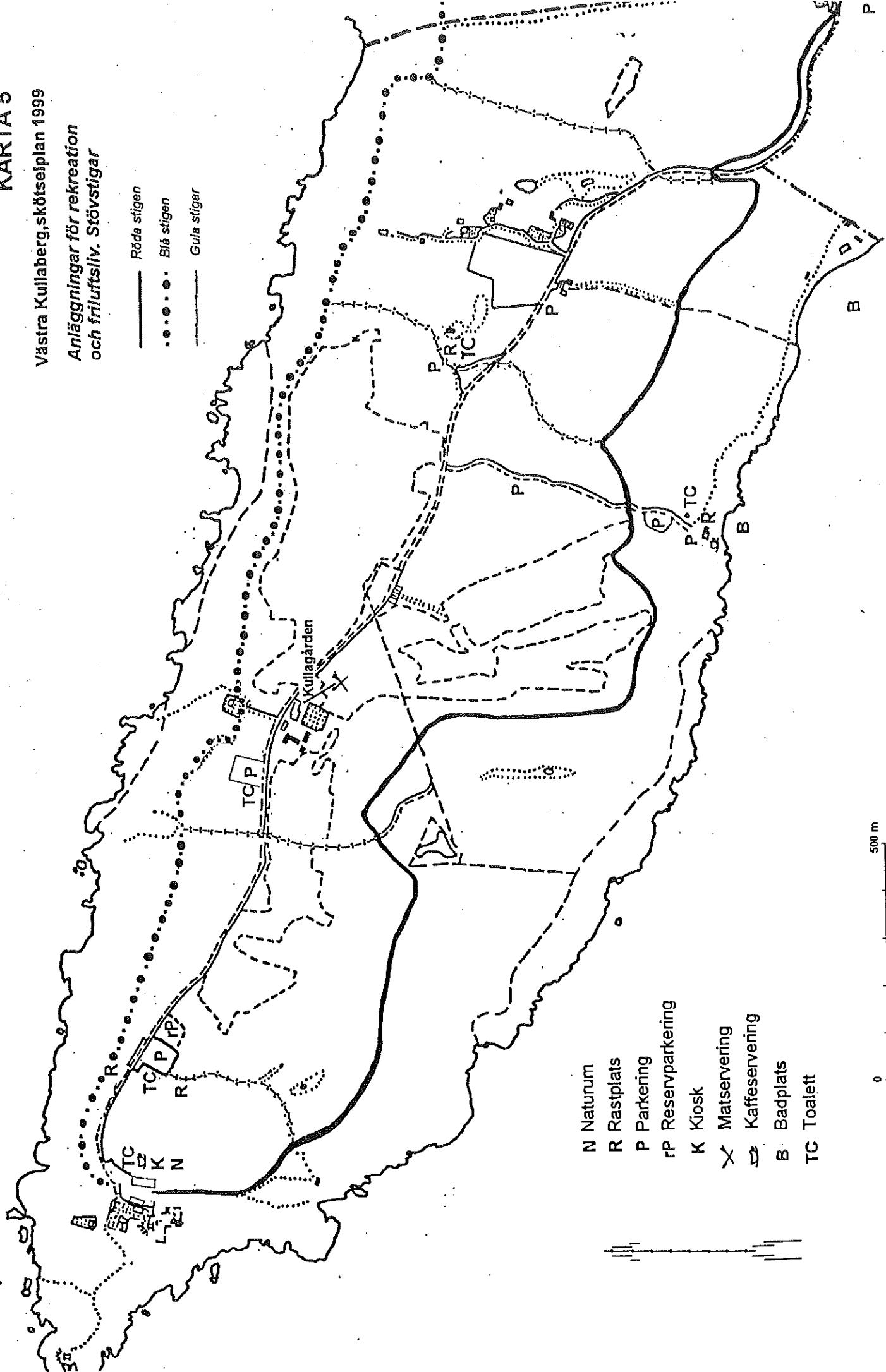

KARTA 5

Västra Kullaberg, skötselplan 1999

Anläggningar för rekreation
och friluftsliv. Stövstigar

- Röda stigen
- Blå stigen
- Gula stigen

- N Naturum
- R Rastplats
- P Parkering
- rP Reservparkering
- K Kiosk
- X Matservering
- ☞ Kaffeservering
- B Badplats
- TC Toalett

0 500 m

Datum
2000-07-03

Prövning enligt 24 § förvaltnings-
lagen har skett. Överklagandet har
kommit in i rätt tid.

LÄNSSTYRELSEN

Miljödomstolen vid Växjö Tingsrätt
Box 81
351 03 Växjö

Länsstyrelsen Skåne län
Ink 2000 -07- 07
Dnr 231-19617-80

ÖVERKLAGANDE – OM FASTSTÄLLANDE AV SKÖTSELPLAN FÖR 128Y-201
NATURRESERVATET VÄSTRA KULLABERG, HÖGANÄS KOMMUN, ERT
DNR 231-4351-99

Naturskyddsföreningen i Skåne (f.d. Skånes Naturvårdsförbund) har tagit det av Ert beslut, avseende skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg i Höganäs kommun. Vi anser att våra synpunkter ej bemöts positivt varför beslutet överklagas. Beslutet är tagit på en reviderad version under 1999 (där ett tillägg bl.a. skett under skötselområde 4 som föreningen stark motsätter sig). Naturskyddsföreningen i Skåne har endast medgett att yttra sig om en version framtagen 1998.

YRKANDE

Naturskyddsföreningen i Skåne yrkar på följande:

1. Att Miljödomstolen i samband med behandlingen av detta överklagande samråder med Naturvårdsverket, avseende utformningen av skötselområdena 2 och 4, i NV:s egenskap av markägare. Skog som köpts in av staten för skydd ska ej hävdas som kulturskog.
2. Texten för skötselområde 2 omarbetas, så att gallning utgår.
3. Skötselområde 4. Successiv avverkning bör inte ske då detta bl.a. ökar risken för stormskador (skogen är stormkänslig pga. dess läge och idag sker stormfällen främst i öppningar i skogen där tidigare stormskador skett) och utarmning av lavfloran. Med avverkning kommer antalet stormfällen att öka.

Istället bör avverkning endast tillåtas avseende enstaka träd om det föreligger risk för person- eller egendomsskada (stigar, vägar mm), när yngre träd växer in i äldre träd och om bokföryngring uteblir trots markberedning. För att skapa en olikåldrig skog räcker den naturliga föryngring som sker i de luckor som uppstår efter stormfällen (vilket delvis redan sker idag).

De träd som avverkas bör kvarlämnas som högstubbar (5–6 m vilket ökar tillgången på död ved). Exempel på detta finns i den blivande nationalparken Skäralid.

Meningen "med något undantag upparbetas normalt kullfallna träd" (denna mening fanns ej med i remissutgåvan) innebär ett direkt hot mot rödlistade evertebrater och svampar. Ett flertal rödlistade sådana är idag hotade pga. avsaknaden av grov, död bok på mark. En upparbetning av vindfällna strider därför klart mot all god naturvård i skog.

Datum
2000-07-06

Beskrivningen för området bör omarbetas. Det framgår inte att skogen idag har kvalitéer jämförbara med en naturskog (redovisad som kulturskog), med hänsyn till sin ålder (120 – 140 år) och sammansättning av hotade skogsarter.

4. Punkt 3.3 "Principer av allmän karaktär för skötsel mm.". Här hänvisas till att samråd ska ske med Länsstyrelsen eller de experter Länsstyrelsen utser om det finns sällsynta/ hotade arter i ett skötselområde. Naturskyddsföreningen i Skåne anser att Länsstyrelsen saknar aktuell kompetens avseende evertebratfauna i skog, lichenologi (lavar), bryologi (mossor) och mykologi (svampar). Expert ska alltid tillkallas i dessa sakområden.
5. Punkt 3.2.1 under "Målsättning" bör dessutom förtydligas avseende artskydd i skog. Meningen "skogen uppe på berget ska hävdas" ska utgå eller förtydligas så att det endast avser hävd i sådana fall som nämnts under punkt 3.

MOTIVERING TILL YRKANDET

Naturskyddsföreningen i Skåne har 1999-03-30, som remissyttrande, påpekat att det särskilt inom skötselområdena 2, 4, 6 och 15 ska sparas död ved, som ex. vindfällan mm. Detta för att gynna evertebratfaunan, lav- och svampfloran (vedberoende, varav ett flertal är starkt hotade).

Naturskyddsföreningen har också påpekat vikten att skog med lång kontinuitet ska lämnas till fri utveckling (se karta 1 i beslutet).

Målsättningen är också för allmän, det saknas målsättning för hur arter som är beroende av äldre skog med död ved ska gynnas.

Naturskyddsföreningen i Skåne vill hänvisa till förordning om områdesskydd, 1998:1252, bilaga 2, (meddelad med stöd av miljöbalken) där särskilt skyddsvärda markområden är uppräknade. Vi anser att skötselområde 2 har naturskogsartade bestånd av ädellövträd samt att skogen under nr 4 har kvalitéer jämförbara med en naturskog.

Även om skötselområde 4 tidigare har omfattats av gallringar och avverkning, har den kontinuitet som skog, dvs området har alltid varit skogsbevuxet vilket artsammansättning indikerar. Nr 4 har dessutom örtrik sumpskog (klibbal) och nr 2 likhet med ravinskog (brant nordsida).

Enligt förordningen ska sådana biotoper skyddas från skogliga ingrepp. Någon officiell inventering av nyckelbiotoper har ej skett från myndigheternas sida.

Naturskyddsföreningen i Skåne vill i följande stycken mer i detalj redovisa de värden som finns (Gärdenfors, U. (ed.) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.):

Skötselområde 2

Äldre krattskog av ek- och skogslind på bl.a. grönsten. Nordsida mot Skälderviken. Förekomst av följande hotade lavar: barkzonlav (CR), klippzonlav (EN). V Kullaberg är den **enda lokalen i Sverige** för dessa två. I övrigt stor vaxlav (EN), blek kraterlav (NT), örtlav (VU), bokporlav (CR), askvårtlav (EN) och guldorangelav (NT). Den sistnämnde på bergsvägg, grönsten.

En gallring här kommer att öka uttorkningen i skogen med utarmning av den hotade lavfloran. Dessutom finns risk för borttag av död ved. Lokalen är utpekad i Arup, U. et al. 1997: Skyddsvärda lavar i sydvästra Sverige. Lund.: som sådan som bör undantas från åtgärder.

Datum
2000-07-06

Skötselområde 4

Äldre ängbokskog, ca 120 - 140 år. Lång skoglig kontinuitet, finns angiven som bokskog av Linné. Följande arter indikerar skoglig kontinuitet:

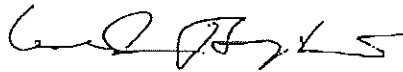
Växter: skugglosta, skogslysing och skogsveronika.

Lavar: bokkkantlav (NT), orangepudrad klotterlav (NT), mjölig klotterlav (NT), bokvårtlav (NT) och rosa lundlav (NT).

Svampar: skillerticka (VU) på bok, stor sotdyna (NT), oxtungssvamp (NT), enda noterade lokalen på Kullaberg, samt korallticka (NT).

Skötselområdet är det enda området inom reservatet med grov bok, vilket ett flertal arter är beroende av.

För Naturskyddsföreningen i Skåne
(f.d. Skånes Naturvårdsförbund)

Kerstin Bergelin
Ordförande i Kullabygdens Naturskyddsförening

LÄNSSTYRELSEN

SKÅNE LÄN

Miljöenheten

Ans Knutsson, 040/044-25 22 93

MEDDELANDE

1(1)

2000-07-11

231-19617-00

1284-201

~~Växjö tingsrätt~~

~~Miljödomstolen~~

~~Box 81~~

~~351 03 VÄXJÖ~~

Regenigen

10333 546

Härmed översändes överklagande av Länsstyrelsens beslut 2000-06-09, angående fastställande av omarbetad skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg, Höganäs kommun.

Prövade handlingar, dnr 231-4351-99, bifogas. (Behöver ej återsändas till Länsstyrelsen).

Enligt uppdrag

Kerstin Appelby

Kopia till

Naturskyddsföreningen i Skåne, Box 1013, 221 04 LUND

Miljöenheten

Akten

K 2000-07-11
LÄNSSTYRELSEN

I SKÅNE LÄN

Miljöenheten

Lars Knutsson, 040-25 22 93

YTTRANDE

2000-08-30

231-19617-00

1284-201

1(2)

Växjö tingsrätt
Miljöödomstolen
Box 81
351 03 Växjö

Regeringen
Miljödepartementet
103 33 STOCKHOLM

**Angående överklagande av Länsstyrelsens beslut 2000-06-09 om
fastställande av omarbetad skötselplan för naturreservatet Västra
Kullaberg i Höganäs kommun**

(1 bilaga)

Naturskyddsföreningen i Skåne har till miljödomstolen överklagat
Länsstyrelsens beslut 2000-06-09 (Dnr. 231-4351-999) angående fastställande
av omarbetad skötselplan för Västra Kullaberg i Höganäs kommun.

Naturvårdsverket har godkänt den omarbetade skötselplanen.

Länsstyrelsen avstyrker bifall till överklagandet med återopande av bifogat PM
från den 25 augusti 2000.

Elisabeth Hellmo

Lars Knutsson

Bilaga

Länsstyrelsens kommentarer (PM) över överklagandet

Kopia

Miljöenheten (EH, LK, LP)
Pärmen
Akten

Överklagande rörande fastställelse av skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg, Höganäs kommun, (Lst dnr 231-4351-99)

På Kullaberg har natur och kultur samspelas under mer än 1000 år och nästan samtliga naturtyper på berget i dag är mer eller mindre präglade av detta samspel. Dokumentationen är omfattande inte minst på grund av långvariga anknytningar till Lunds universitet. Arbetet med utarbetande av skötselplaner för reservaten på berget inleddes med en genomgång av alla vetenskapliga undersökningar, artiklar samt arkivmaterial som fanns tillgängligt (Persson 1976). Materialet utvisade viktiga samband mellan bergets naturtyper och människans brukning av marken genom historien. Senare kvartärgeologiska undersökningar har klarlagt att en omfattande förändring i det ursprungliga skogslandskapet inleddes under sen järnålder för att sedan kulminera under perioden slutet av 1600-talet fram till slutet av 1800-talet (Kvartärgeologen 2000). Den helt dominerande markanvändningen var under denna period en hårt nedbetad utmarkshed. Endast i anslutning till Kullagården och omkring Björkeröds by – Himmelstorp fanns bokskogar, vilka av allt att döma var glesa och betade troligen som ollonskogar för svin. Enda undantaget för denna intensiva påverkan var de branta stupen ut mot havet. Troligen medförde avverkningar och betesgång att även där träd och buskar i det närmaste saknades, men studier av den lägre markfaunan visar att refugier fanns kvar och att vissa ytor kan anses ha fullständig kontinuitet från det ursprungliga skogsstaadiet.

Mårten Sjöbeck, som får anses som en av de största auktoriteterna vad gäller Kullabygdens markhistoria, uttryckte redan för mer än 50 år sedan stor oro för att Kullaberg som naturreservat inte skulle behandlas med vederbörlig hänsyn till sina mycket stora kultur- och markhistoriska värden. Han menade också att bergets naturvärden är helt betingade av den historiska hävden. (Sjöbeck 1949).

Mot bakgrund av dessa kunskaper baserades arbetet med den tidigare skötselplanen, fastställd 1981, på en specialundersökning, som gick ut på att söka de habitat/vegetationstyper som hade ett klart samband med den historiska markanvändningen. Helt oberoende av skogsplanteringar och igenväxning visade det sig att en markvegetation med arter från den gamla öppna heden dröjde kvar inom stora områden, vilka lämpligen kunde restaureras till betade fäladsmarker. Omvänt visade undersökningen också att det fanns områden med för den naturgeografiska regionen representativa skogstyper etablerade bl a i ett stråk mellan Ransvik och Josefinelust. Mest genuina var habitattyperna i krattskogarna på stupen ut mot havet.

Den tidigare planen 1981 gick ut på att restaurera en del av de områden som specialundersökningen utvisat till öppen hed. Med hänsyn till skötselkostnader föreslogs att resten av de tidigare hedområdena skulle planteras med ek, den skog som ursprungligen dominerat på Kullaberg. Krattskogarna på

sluttningarna ned mot havet skulle lämnas till fortsatt fri utveckling, medan bok- ekskogen uppe på berget skulle skötas med hänsyn till den kultur- historiska traditionen. Målet skulle vara att illustrera den tidigare relativt öppna skogen under försiktig hävd. Samtidigt skulle detta ge en skönhetsupplevelse för besökarna på Västra Kullaberg, vilka nästan samtliga passerar genom skogsområdet Ransvik- Josefinelust. Ute mot fyren skulle en del björkskogar och öppna ytor utan stora naturvärden bibehållas som inramning till parkeringar och vistelseplatser för besökare. Klipporna längst ned vid havet lämnades utanför skötselplaneringen.

Den nya planen 1999 innebär att restaureringen av fäladsmarker får en mycket större omfattning än vad som beslutades i den tidigare planen och därmed närmar sig de mål som kunde baseras på resultaten från den inledande vegetationsundersökningen. Detta har blivit möjligt efter det att den planerade skogen på de tidigare hedmarkerna blåst ned och slutavverkats samt att betesgång på berget säkrats. Vidare utvidgas området för fri skogsutveckling att omfatta vissa ytterligare partier av skogen även uppe på berget. I något fall (bl a skötselområde 2) förordas efter expertsamråd en genomgallring innan skogen lämnas till fri utveckling. Motivet är att nuvarande skog vuxit sig tät från ett föryngringsstadium och att en gallring kan motverka att de träd som utvecklas blir alltför höga, smala och svaga, vilket innebär risk för stormskador.

För övrig skog (skötselområde 4) behålls målet att bibehålla en kulturpåverkad skog, men som successivt föryngras och där man tar stor hänsyn till trädvård och artskydd. Den successiva föryngringen åstadkoms genom begränsad eller naturlig luckföryngring på små ytor. Därmed skapas en olikåldrig skog med kontinuerligt trädskikt och där större kalytor undviks. Samtidigt vårdas äldre träd genom frihuggningar så att de uppnår maximal ålder. Överallt där utrotningshotade arter förekommer skall experter på respektive arter kontaktas före ingrepp. Länsstyrelsen som ansvarig för länets naturvård förbehåller sig rätten att vid varje tillfälle utse de bäst lämpade experterna.

Hänsyn till den kultur- och markhistoriska traditionen kombinerad med besökarnas upplevelse av tilltalande natur innebär att skogen bör ges ett relativt "städat" intryck. Flertalet kullfallna träd bör avlägsnas ("upparbetas och köras bort") även om enstaka kan ligga kvar i skydda lägen med hänsyn till nedbrytande organismer. Studier har också visat att alltför mycket stammar och ris på marken negativt kan påverka sammansättningen av kärlväxtfloran i markskiktet (beskuggning, näringsansamling). Markskiktets vegetation är av stor betydelse för de habitat som skall bevaras inom reservatet.

Slutresultatet av skötselplaneringen inom reservatet Västra Kullaberg med kombinationen öppna betade områden, skogar som sköts med natur- och kulturvårdshänsyn samt skogar under fri utveckling torde ge de bästa möjligheterna för en stor biologisk mångfald. Det skulle även med hänsyn till biologisk mångfald vara fel att lämna all skog på Västra Kullaberg till fri utveckling. Samtidigt som fri skogsutveckling kan ge stor mångfald på mycket lång sikt är de flesta ekologer nu ense om att i tidigare skötta ekosystem skapas

och bibehålles stor mångfald genom väl avvägda skötselåtgärder (jfr Gren 2000, Ekstam & Forshed 2000).

Att området skulle lämnas till fri utveckling därför att naturvårdsverket inköpt området är inte rimligt. Skötseln bör grundas på det kunskapsunderlag som bildar underlag för planen.

Sammanfattningsvis ter det sig från flera synpunkter väl motiverat att inom de aktuella skogsområdena på Kullaberg som stått under kulturinflytande under mer än tusen år och som till stora delar fått sin struktur genom detta inflytande avsätta ett mindre område för aktiva naturvårdsinriktade skötselåtgärder med målsättningen att

- aktivt verka för att enskilda träd uppnår hög ålder
- få fram en tidig olikåldrighet i skogen som skyddar marken och medför återväxt av nya träd som kan växa sig stora
- ta särskild hänsyn till förekomster av hotade arter
- beakta kärlväxtfloran i markskiktet
- bibehålla en kulturhistoriskt (odlingshistoriskt) intressant skoglig struktur
- bidra till besökarnas upplevelse av tilltalande natur
- bidra till förståelsen hos besökare (och skolbarn) hur markerna kulturhistoriskt varit disponerade.

Lars Pålsson

Referenser:

Gren L. 2000. Att söka landskapets kulturella arv. Svenska framsteg och misstag under 1900-talet. – Lommen, Nordiska kulturlandskapsförbundet.

Ekstam, U. & Forshed N. 2000. Svenska naturbetesmarker. Naturvårdsverkets förlag.

Persson Y. 1976. Kullaberg. Naturtyper, markhistoria och befintlig dokumentation. – SNV PM 686

Pålsson L. 1982. Skötselplanering på Kullaberg. – Skånes Natur 69.

Sandgren P. 2000. Guide to Jubilee Excursion on the Kullen Peninsula. Stencil. Department of Quaternary Geology. Lund University.

Sjöbeck M. 1949. Kullaberg. Vårdproblemets nuvarande läge. Bygd och Natur nr 1

REGERINGEN

20000711
LH
Regeringsbeslut 23

2001-11-15

M2000/2961/Na

Miljödepartementet

Naturskyddsföreningen i Skåne

Att: Kerstin Bergelin

Box 196

263 22 HÖGANÄS

Länsstyrelsen Skåne län	
Ink	2001-12-05
Dnr	231-19617-00

1284-201

Överklagande i fråga om fastställande av skötselplan för naturreservatet
Västra Kullaberg i Höganäs kommun

Regeringens beslut

Regeringen tar inte upp överklagandet till prövning.

Bakgrund

011219
idij
u
Länsstyrelsen i Skåne län beslutade den 9 juni 2000 med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att fastställa en omarbetad skötselplan för naturreservatet Västra Kullaberg i Höganäs kommun.

Naturskyddsföreningen i Skåne har överklagat länsstyrelsens beslut.

Naturskyddsföreningen i Skåne har förelagts att visa att föreningen är berörd av beslutet på ett sådant sätt att föreningen har rätt att överklaga det.

Skälen för regeringens beslut

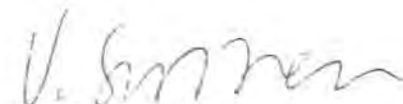
Enligt 16 kap. 13 § miljöbalken får vissa ideella föreningar överklaga domar och beslut om tillstånd, godkännande eller dispens enligt miljöbalken. Rätten i övrigt att överklaga ett beslut följer av bestämmelserna i 16 kap. 12 § miljöbalken där det framgår att ett beslut får överklagas av den som beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot och beslutet kan överklagas.

Länsstyrelsens beslut att fastställa skötselplan för naturreservat är inte ett sådant beslut som avses i 16 kap. 13 § miljöbalken varför Naturskyddsföreningen i Skåne inte kan anses ha rätt att överklaga på denna grund. Regeringen finner inte att länsstyrelsens beslut haft sådana verkningar för Naturskyddsföreningen eller i övrigt berört föreningens

intressen på ett sådant sätt att föreningen har rätt att föra talan mot beslutet. Överklagandet skall därför inte tas upp till prövning.

På regeringens vägnar

Kjell Larsson

Vibeke Sylten

Kopia till

Länsstyrelsen i Skåne län ✓
Höganäs kommun